

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ПОСЛУГА ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТА РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ

Інтелектуальні послуги – це професійні, персоніфіковані, індивідуалізовані чисті послуги, ресурсну основу та зміст яких складають спеціальні (професійні) знання і інформація, а результатом виступають вигоди споживача (індивідуума, фірм, суспільства) від їх засвоєння і використання в особистих, організаційних, підприємницьких, економічних, соціальних, духовних та інших цілях [1].

Специфічність інтелектуальної послуги зумовлюється сукупністю ознак: інтелектуалоемність, невіддільність від виробника й споживача, невідчутність, висока персоніфікація та унікальність, особливості права власності, ризик і непередбачуваність результату [2].

Хоча на сьогодні відсутня чітка класифікація інформаційних послуг, Сторожук О.В., виділяє наступну структуру ринку інтелектуальних послуг:

- науково-технічні послуги (дослідження і розробки; діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії; технічні випробування та дослідження; надання секретарських послуг та послуг з перекладу);
- управлінське консультування (консультування з питань комерційної діяльності та управління; управління підприємствами);
- юридичний консалтинг (діяльність у сфері права, бухгалтерського обліку та аудиту);
- ІТ-консалтинг (діяльність у сфері інформаційних технологій і комп'ютерних систем), маркетингові дослідження, рекламні послуги;
- кадровий консалтинг (підбір та забезпечення персоналом);
- послуги охорони здоров'я та освітні послуги [3].

На думку автора, перспективним напрямком використання інтелектуальних послуг для забезпечення стійкості торгових підприємств є саме управлінське консультування, або консалтинг (консалтингові послуги), який і було обрано у якості напрямку подальшого дослідження.

Питання становлення, розвитку та функціонування ринку консалтингових послуг знайшли своє місце в працях таких відомих зарубіжних та вітчизняних вчених як: Макхем А., С. Бісвас Логвиненко М., Посадський А., Березной А., Шайн Є., Фамінський І., Ідельменов П., Лузін А. та ін., а також вітчизняних науковців — Верба В., М.Ф. Кропивко, Решетняк Т., Давиденко В. О.Г. Брінцева, М.Ф. Кропивко та інші. У якості результату консалтингу підприємства мають змогу вирішувати проблеми функціонування та розвитку бізнесу, отримувати актуальну інформацію та збільшувати власний ринковий потенціал та інноваційність діяльності. Драйверами розвитку ринку консалтингових послуг виступає цифровізація бізнесу, а також загальна глобалізація бізнес-середовища, що підвищує попит на консультаційні послуги для підвищення конкурентоспроможності та отримання лідируючих позицій на ринках. За таких умов цінні інсайти від професіоналів стають довгостроковою конкурентною перевагою, адже враховують сильні та слабкі сторони підприємства, а також наукові та практичні надбання у зв'язку з ситуацією, яка складається на ринку.

Інтелектуальні послуги вигляді консалтингу надають підприємствам - замовникам послуги широкі можливості щодо інтегрування наявних знань в систему управління підприємством.

Незважаючи на постійно зростаючу роль інформації та інноваційних рішень, ринок інформаційних послуг в Україні досі знаходиться у процесі формування та становлення, хоча ефективність інформаційних послуг було доведено на прикладі світових компаній.

На відміну від поширеного в розвинутих країнах планомірного співробітництва з консультантами, що здійснюють обслуговування компаній з питань управління, управлінське консультування в Україні використовується епізодично [4]. Така тенденція пояснюється тим, що підприємства на момент звернення вичерпують ресурси та внутрішній потенціал, намагаючись вирішити проблеми управління на функціонування. Як наслідок, спеціалістам необхідно набагато більше часу для вирішення проблем та відновлення нормального темпу розвитку підприємства.

Література:

1. Ярмак О. В. Інтелектуальні послуги як фактор інноваційного розвитку: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.01. Х., 2010. 18 с.
2. Сторожук О. В. Стан, проблеми та перспективи формування ринку інтелектуальних послуг. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. 2013. Вип. 23. С. 123–128.
3. Сторожук О. Ринок інтелектуальних послуг в регіоні: стан і перспективи. Збірник тез доповідей викладацьких, аспірантських та магістрантських наукових досліджень за підсумками проведення «Дня науки-2013», м. Кіровоград, КДТУ. 18 трав. 2013 р. 2013. С. 5–7.
4. Тарануха О., Клименко І., Амеліна Н. Тенденції розвитку ринку консалтингових послуг в Україні. *Економіка та управління на транспорті*. 2017. № 4. С. 129–135. URL: <http://publications.ntu.edu.ua/eut/2017-04/129-135.pdf> (дата звернення: 21.08.2022).